

# Klausimai 1-4 klasėms

## 2021 egzamino klausimai

### 1. Kuris šio ženklo apibūdinimas yra teisingas?

- a) šis ženklas nurodo, kad į šiukšlių dėžę galima mesti tik drabužius;
- b) šis ženklas nurodo, kad į šiukšlių dėžę galima mesti tik popierių;
- c) šis ženklas žymi kur sporto klube reikia sudėti naudotus rankšluosčius
- d) šis ženklas primena, kad nešiukšlintume ir pakuotę išmestume į šiukšlių dėžę.**



*Ne visi produktai ar pakuotės yra perdirbamos, tačiau šis ženklas visiems primena, kad su atliekomis reikia elgtis tinkamai: išmesti tam skirtoje vietoje – į šiukšlių dėžę. Šį ženklą galima rasti ne tik ant kramtomosios gumos, saldinių pakuočių, bet ir ant jogurto indelių bei kitur.*

### 2. Ko negalima daryti su tinkamais naudoti, bet nebereikalingais daiktais?

- a) atiduoti draugui;
- b) sudėti prie rūšiavimo konteinerių;**
- c) paaukoti labdarai;
- d) nuvežti į dalinimosi daiktais stotelę.

*Naujinant ar tvarkantis namus, atrandame įvairiausių daiktų, kurie mums – jau nebereikalingi, tačiau kitiems gali pasitarnauti. Tokiais daiktais galime pasidalinti su draugais, juos galime paaukoti labdarai ar netgi parduoti. Taip pat juos galime nuvežti į dalinimosi daiktais stoteles. Vilniaus regione tokios stotelės vadinasi Dėk'ui, Utenos regione - „Dalinkimės“, Šiaulių regione - „Daiktų kiemas“, Alytaus regione Mainukas. Tokių stelių rasite ir kituose Lietuvos regionuose. Ko negalima daryti su tokiais daiktais, tai juos palikti tam neskirtose vietose, pavyzdžiui, prie atliekų surinkimo konteinerių, nes taip teršiame aplinką.*

### 3. Kas nėra daroma su taromatuose surinkta stikline, skardine ar plastikine tara?

- a) tara surūšiuojama pagal jose buvusių gėrimų rūšis ir išvežama į gėrimų gamyklas, kad būtų vėl užpildyta gėrimais;**
- b) stikliniai buteliai surūšiuojami pagal spalvas, susmulkinami ir vežami į gamyklas kur atgimsta į naują stiklo tarą;
- c) skardinės perdirbamos ir vėl virsta skardinėmis;
- d) plastikiniai buteliai perdirbami į plastikinius butelius, plastikinį sintetinį pluoštą ir pan.

*Visa taromatuose surinkta tara yra perdirbama iš jos pagaminant naują tarą ar kitokius gaminius.*

### 4. Ką reikia daryti, kad kuo mažiau išmesti maisto atliekų?

- a) prieš einant į parduotuvę susiplanuoti ką valgysite;
- b) kompostuoti tam tinkamas maisto atliekas;
- c) dalintis nereikalingais maisto produktais;
- d) visi atsakymai yra teisingi.**

*Planuodami ką pirksite, rečiau eisime į parduotuvę ir efektyviau išnaudosime visus turimus produktus, todėl mažiau jų taps atliekomis. Bet, jei jau taip nutinka, kad nusipirkote per daug maisto, pirmiausiai reikėtų pagalvoti apie tuos, kuriems to maisto gali prireikti. Tais atvejais, kai maistas tampa netinkamu naudoti, žalą aplinkai sumažinsite jį kompostuodami arba, jei tokią galimybę turite, jį rūšiuodami – išmesdami į tam skirtą konteinerį.*

## 5. Ko negalima mesti į tekstilės atliekų surinkimo konteinerį?

- a) Suplyšusių rūbų;
- b) Pliušinių žaislų;
- c) Dėvėtos ir neišskalbtos patalynės;
- d) Šlapių ir tepaluotų tekstilės gaminių.

Į tekstilės atliekų surinkimo konteinerius galima mesti įvairius rūbus, dėvėtą patalynę, pliušinius žaislus, o taip pat batus, užuolaidas, rankšluosčius, antklodes, pagalves ir kitus tekstilės gaminius. Tinkami dėvėti rūbai atiduodami labdarai, iš kitų gaminamos pašluostės, o nebetinkami naudojimui daiktai yra panaudojami energijai gauti, t. y. sudeginami. Į tekstilės atliekų surinkimo konteinerius negalima mesti šlapių ir tepaluotų tekstilės gaminių, kadangi nuo jų sudrėkę kiti daiktai, gali pradėti rūgti ar pelyti, o įmestas tepaluotas ar kitaip užterštas daiktas, gali užteršti visą konteinerio turinį. Tuomet visi daiktai bus tinkami tik deginimui.

## 6. Šiukšlinimas yra kiekvieno iš mūsų atsakomybės klausimas. Kaip manote, kaip simboliškai pavadinta ši nuotrauka?

- a) Baudinys (Penalty);
- b) Futbolo kamuolys (Football);
- c) Čempionatas (Championship);
- d) Žaidimas (Game).



Didžioji dalis (iki 60-80 proc.) jūros šiukšlių patenka iš sausumos: atnešami upių, ypač potvynių metu, su pramonės, buitinių ar paviršinių lietaus nuotekomis, dėl šiukšlinimo jūros pakrantėse ir paplūdimiuose. Kitos šiukšlės patenka iš jūroje esančių šaltinių (žvejyba, laivyba, gamtinių išteklių gavyba jūroje, naftos ir dujų pramonė, atliekų laidojimas jūroje).

Pateiktame darbe yra nufotografuoti per kelis mėnesius pasaulio jūrose rasti futbolo kamuoliai. Darbas yra iš fotografijų serijos pavadintas Baudinys (Penalty). Tai turi dvigubą prasmę – baudinys yra bausmė už taisyklių pažeidimą bei kaina, kurią sumokame už neatsakingą plastiko gaminių naudojimą bei tvarkymą.

## 7. Dažnai kalbama apie būtinybę rūšiuoti atliekas, tačiau tai daro anaip tol ne visi. Kokie žmonės rūšiuoja atliekas?

- a) baigę atliekų rūšiavimo kursą;
- b) tie, kurie galvoja;
- c) turintys daugiau laisvo laiko;
- d) Lietuvos žaliųjų judėjimo dalyviai.

Visi, kurie supranta, kaip svarbu tausoti ir saugoti aplinką – rūšiuoja ir kiekvienam iš jų tai kasdienis ir įprastas gyvenimo įprotis. Nuo visų mūsų priklauso kokia bus ateitis, tad svarbu nedelsti ir jau šiandien pradėti rūpintis mus supančia aplinka.

## 8. Ant gaminių esantis ženklimas padeda suprasti, ką su jais daryti, kai jie tampa nereikalingi. Kokie gaminiai žymimi šiuo ženklu?

- a) ženklas žymi pakuotes, kurių negalima mesti į plastikui skirtą konteinerį;
- b) ženklas žymi elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumuliatorius;
- c) ženklas žymi gaminius, kurių negalima mesti į mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius;



- d) ženklas žymi taromatuose surenkamas pakuotes.

*Taip ženklinama elektros ir elektroninė įranga, baterijos, akumulatoriai. Jų negalima šalinti kartu su buitiniemis atliekomis – jie surenkami atskirai tam skirtose vietose. Surinkta įranga bus saugiai ir tinkamai sutvarkyta – bus nukenksmintos joje esančios pavojingos medžiagos, o naudingos – perdirbtos, taip išgaunant žaliavas, kurios bus panaudotos naujiems gaminiams gaminti.*

### 9. Kokios atliekos gali būti kompostuojamos?

- a) seni šiaudai;
- b) kiaušinių lukštai;
- c) kavos tirščiai;
- d) visi atsakymai yra teisingi.

*Kompostavimas – tai prižiūrimas mikroorganizmų pagalba vykstantis natūralus procesas, kai organinės atliekos paverčiamos dirvožemiui bei augalams lengvai pasisavinamu maistiniu medžiagų šaltiniu, vadinamu – kompostu. Kompostuojamos gali būti visos organinės kilmės atliekos.*

### 10. Kokių atliekų negalima mesti į stiklo atliekoms skirtą konteinerį?

- a) 0,5 litro talpos stiklainių;
- b) keramikos duženų;
- c) stiklinių butelių, kuriuos galima priduoti taromatuose, duženų;
- d) stiklainių duženų.

*Į stiklo konteinerį metamos stiklinės pakuotės, buteliai, stikliniai indai, stiklainiai be dangtelių, stiklo duženos. Keramikos duženos yra ypatingai kenksmingos stiklo pramonei, nes keramika yra sunkiai išrenkama, užteršia stiklą, taigi jų mesti į stiklo atliekoms skirtą konteinerį negalima. Atkreiptinas dėmesys, jog prieš išmetant stiklinę tarą, vertėtų pagalvoti, ar ji negali būti panaudota pakartotinai – pavyzdžiui, 0,5 litro talpos stiklainiai yra laukiami Maisto banke, kur jie panaudojami pagamintiems maisto produktams supilstyti. Šiuos stiklainius galite pristatyti į kai kurias didžiųjų gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, iš kurių jie nukeliaus į Maisto banko virtuvę.*

### 11. Turite kelias kartonines dėžes. Kaip pasielgsite atnešę jas prie atliekų konteinerių?

- a) mesite į popieriaus atliekoms rinkti skirtą konteinerį, o netilpusias dėžes – į mišrioms atliekoms rinkti skirtą konteinerį;
- b) mesite į popieriaus atliekoms rinkti skirtą konteinerį, o netilpusias dėžes – į plastiko atliekoms rinkti skirtą konteinerį;
- c) mesite į popieriaus atliekoms rinkti skirtą konteinerį, o jei visos į jį netilps – pastatysite šalia konteinerio;
- d) visas dėžes išardysite, sulankstysite arba suplėšysite ir tik tada mesite į popieriaus atliekoms rinkti skirtą konteinerį.

*Kartoninės dėžės, nors ir sąlyginai nedaug sveria, užima labai daug vietos. Prieš metant dėžes į konteinerį, jas reikia išardyti, sulankstyti arba suplėšyti, tam kad jų tilptų kuo daugiau. Palikti dėžę prie konteinerių – labai blogas sprendimas, nes tai teršia aplinką. O maišydami kartoną su kitomis atliekomis, sumažinsite jo perdirbimo galimybę.*

### 12. Kur išmesti nuo plastikinių butelių pasimetusius kamštelius?

- a) nunešti į taromatą;
- b) išmesti į plastiko atliekoms rinkti skirtą konteinerį;
- c) išmesti į mišrių komunalinių atliekų konteinerį, nes tokio dydžio atliekos nerūšiuojamos;
- d) teisingi atsakymai a ir b.

Nuo plastikinio butelio kamštelis yra pakuotės dalis, todėl kartu su buteliu jis turi būti išmestas į taromatą arba, jei taromatuose butelis nepriimamas, į plastiko pakuotėms surinkti skirtą konteinerį. Jei kamštelis pasimetė nuo butelio, taromatai jo atskirai nepriims, tad jį išmeskite į plastiko pakuotėms surinkti skirtą konteinerį.

### 13. Kokioms atliekoms skirtas mėlynos spalvos atliekų surinkimo konteineris?

- a) stiklui;
- b) popieriui;
- c) plastikui;
- d) žaliosioms atliekoms.

Konteineriai sužymėti spalvomis tam, kad nesupainiotume kur reikia mesti atliekas. Jų spalvas tiesiog reikia įsiminti: žalias konteneris yra skirtas – stiklui, mėlynas – popieriui, geltonas – plastikui.

### 14. „Rūšiuoti negalima laukti!“. Kur reikia dėti kablelį?

- a) kablelio nereikia;
- b) kablelį reikia dėti po žodžio „negalima“;
- c) kablelį reikia dėti po žodžio „rūšiuoti“;
- d) kablelius reikia dėti po žodžių „rūšiuoti“ ir „negalima“.

Negalime delsti ir turime imtis darbo, todėl kablelis turi būti po žodžio rūšiuoti „**Rūšiuoti, negalima laukti!**“

### 15. Kur reikia išmesti stiklinį indą su nebenaudojamais dažais?

- a) į konteinerį, kur metamos mišrios komunalinės atliekos;
- b) į konteinerį, kur metamos stiklo atliekos;
- c) nuvežti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę;
- d) išpilti jį lauke.

Indą su dažais reikia nuvežti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę. Išmetus stiklinį indą su dažais į stiklui skirtą atliekų surinkimo konteinerį, jis gali užlieti konteineryje ar atliekų išvežimo automobilyje jau esančias atliekas ir jos taps nebetinkamomis perdirbti. Netinkamai išmestos atliekos ne tik trukdo sklandžiam atliekų tvarkymo procesui, toks elgesys kitų žmonių pastangas teisingai rūšiuoti atliekas bei puoselėti aplinką paverčia beprasme.